

Acésta fôia ese cate 3 côle pe luna si costa 2 fiorini v. a. pentru membrii asociatiunei, éra pentru nemembrii 3 fr. Pentru strainatate 1 galbenu cu porto postei.

TRANSILVANI'A.

Fôia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Abonamentul se face numai pe cate 1 anu intregu. Se abonéza la Comitétulu asociatiunei in Sibiu, séu prin posta séu prin domnii colectorii.

Nr. 4.

Brasiovu 15. Februaru 1872.

Anulu V.

Sumariu. Scurta descriere a revolutiunei lui Hori'a si Cloc'a d'in 1784. (Continuare.) — Scôla de agricultura in districtulu Fagarasiului. — Colectiune de diplome istorice transilvane. (Continuare.) — Regulamentu pentru eespositiunea dela Vien'a, in an. 1873. — Procesu verbalu. — Publicarea baniloru incursi. — Bibliografia.

Scurta descriere a revolutiunei lui Hori'a si Cloc'a d'in 1784.

(Continuare.)

Inse pre candu se templá acele pre langa Muresiu si in partile Uniadórei si ale Hatiegului, pre atunci cealalta cêta ce se trase pre Muresiu in susu, intre aprenderi, ucideri si alte escesse brutali, strabatuse prin tôte satele de langa Muresiu pâna in otarulu Barabantiului aprópe de Alb'a-Iuli'a. Unu altu ramu d'in aceeași cêta de insurgenti desperati, trecundu Muresiulu pre langa Gioagiulu de diosu, se estense cu excursiunile sale depredatorie pre la Vincentiu, Semeri'a (Piski, ung.), Cior'a, pâna la Vintiulu de diosu, nu departe de Alb'a-Iuli'a. Pre totu loculu pre unde ajungeau acesti insurgenti, resculau pre sateni, cari insocienduse cu eli, se intreceau in depredatiuni. In cele d'intaiu 3 sate resculatii se incumetara a dá peptu chiaru si cu militi'a, inpuscandu asupra'i, d'in care cauza militi'a inca se vedîu constrinsa a intrebuintiá fortia, si dupace asternû la pamentu pe mai multi insi d'intre resculati, celialalti au fostu batuti indereptu. In urmarea acestei scene insurgentii respanditi si fugariti, parte se retrasera la Barabantiu, parte o luara in câtrau vediura cu ochii. In Barabantiu si in satele vecine mai inmultienduse cu alte cete venite acolo, se sustienura câteva dile, dar in urma fiendu alungati si de acolo, se retrasera la satulu Spermezeu (Bormezó). D'in relatiunea (raportulu) facuta de generalulu Pfefferkorn aflamu, cà colonelulu Ott in acestu satu avuse conferentia séu consultatiune verbale cu revolutionarii, si cà lui Ott ii successe a'i aduce pâna la atâta, càtu cea mai mare parte d'intrensii se respandira si se reintórsera pre la casele loru.

Intr'aceea comisariulu gubern. 'in cointielegere cu episcopulu gr. or. Nikitich 'si dedeau tóta silinti'a pentru liniscirea spiriteloru, anume comisariulu gub. prin publicatiuni corespundietórie, ér episcopulu prin cercularie si cu tóta ocasiunea prin svaturi si indemnuri parentiesci, ambii se nevoliau se aduca pre celi retaciti si amagiti la calea cea buna.

Dar colón'a cea mai tare si mai mare a revolutionariloru, éra inca nedomolita. Aceea colona indata la inceputu se infipse bene in dominiulu fiscale

alu Zlatnei. De aici apoi parte intrega, parte subimpartita in cete, facea excursiuni depredatórie in parti diverse. Indata cu inceputulu turburarei, derimà cas'a spanului d'in Campeni (Topánfalva) si cass'a pentru schimbarea de auru o luà cu sene. Asemene predatiuni si devastari fece in Abrudu (cumu s'a disu mai susu); numai edificiuulu camerale si cass'a erariale remasera neatinse. Asemene sorte ajunse si pre Offenbai'a. Dupa aceea insurgentii si-estensera excursiunile loru devastatórie prin Trascau, St. Giorgiulu Trascaului, Ighiulu ungurescu, Tieln'a, Bucerdea vi-nósa etc.)*

V.

In aceste impregiurari grele se fecera si incercari de pacificatiune, de transactiuni. Si anume vicecolonelulu Schulz dela husarii secuiesci, statiunati in muntii apuseni, avû in campu deschisu o convorbire cu conducatoriulu resculatiloru, anume cu Horia d'in Campeni si cu Ioanu Cloc'a. Se dice cà intrebându vicecolonelulu Schulz pre acesti capi ai revolutiunei, cà d'in ce cauza s'au resculatu ei, cu acea ocasiune Horia ar fi respunsu, cà numai tirani'a, impilarile ne mai audite si prin urmare desperatiunea estrema 'iau constrinsu pre eli la acestu pasiu cutediatoriu si periculosu, si cà acésta trebuia se fia cunoscuta si dlui v. colonelu, cà-ci tôte gravaminele si plansorile loru d'in dominiulu fiscale, despre care actele de cercetare se substernusera la locurile mai inalte inca cu 14 luni mai inainte, au remasu neluate in 'neci-una consideratiune. Cu aceeași ocasiune Horia impartasi v. colonelului Schulz si una copia in limb'a romanésca, contienatoria de acele plansori si gravamine. Totu-

*) Intre an. 1820 si 1824, pre candu invetiám eu cá copilu in Trascau, mai era inca multi betrani in vietia, carii cunoscusera chiaru si pe Nicolae Ursu (Horia) in persona, pentrucâ avusera cu elu afaceri, éra betranulu ospetariu Bécsi Zsigmond András, la care me asiediasesera parentii impreuna cu frate-meu alu duoilea, se mutase la Trascau dela Abrudu tocma pe tempulu revolutiunei, dupace luase si elu una intieptura de furca in spinare. In acei ani toti betranii sciá si spunca, cà insurgentii romanesci n'au petrunsu pâna in orasiulu Trascau, ci numai pâna pe la Vid'r'a de una, éra de alta parte pâna de asupra satului Bedeleu, care este vecinu, nu cu Trascaulu, ci cu Trascau-St.-Giorgiu, unde domnescu familiiele collaterali Toroczkaï. La curtile acelora se voru fi intemplatu ceva escesse. Red.

odata adause Horia, că romanii ne mai potendu suferi această sierbitute intricosiata, se veduira constrinsi a face unu passu, care scia de siguru că li-se va impută foarte greu, dar totu-odata scia si aceea, că acelu passu va trage dupa sene o cercetare mai drépta, ér in casulu celu mai reu, suntu mai bucurosi a schimbá cu mórtea una vietia atátu de nesuferita, că-ci astfeliu celu puçinu copii nostri voru fi fericiti a se face d'in sclavi asupriti cu rusine, supusi multiamiti, si voru reintrá érasí in drepturile cuvenite omenirei. Imputandulise d'in partea vicecolonelului Schulz, că pentru ce se demitu la atari crudimi si ucideri, capii resculatiloru respunsera, că atari crudelitati suntu de a se adscrie si imputá mai alesu ceteloru celoru numeróse de iobagi, carii maltratati de domnii sei, se insocisera cu densii. In urma capii resculatiloru cu ocasiunea acestei conveniri propusera trei conditiuni, adaugundu, că déca se voru acceptá aceste conditiuni, atunci eli promitu impaciuire si linscure.

Acele conditiuni era: a) eliberarea de iobagía, adeca de sclavi'a corporale (Leibeigenschaft); b) conformu patenteloru imperatesci, militarisare, adeca romanii se se conscria de ostasi; c) punerea pre petioru liberu a consociloru sei supusi d'in dominiulu Zlatnei, carii se aflau in captivitate, detienuti in pensorile comitatului Albei de diosu. Pana candu se va decide asupra acestoru puncte, Hori'a apromise, că d'in partea ómeniloru sei nu se va comite neci celu mai micu excessu. Vicecolonelulu Schulz promise, că plansorile romaniloru le va face cunoscuté comandei gener., ér resolutiunea ce va urmá, o va aduce elu insusi pre 19. Nov. la Campeni.

Schulz a datu romaniloru totu-odata consiliu, că déca voliescu a castiga ertare dela Maiestate, se se reintorca numai decátu pre la casele sale, si acolo in linisce, se astepte resultatulu. Dupa cumu se vede d'in raportulu facutu atátu prin graiulu viuu, cătu si in scrisu d'in partea vicecolonelului Schulz, revolutionarii in urm'a consiliului ce le a datu elu, nu numai că promisera cu juramentu, că se voru reintorce pre la ale sale, ci inca multi se si dusera pe la casele loru, pana candu mai petrecea elu intre romani. Comand'a generala comunicá tóte acestea guberniului tieiei, si cerú opiniunea aceluia asupra puncteloru propuse d'in partea revolutionariloru. Guberniulu isi dede opiniunea sa, carea inca in 10. Nov. o tramise comandei generale. Opiniunea guberniului in essentia era, că neci se cuvene, neci este bene, că se se demita cu romanii in pertractari de acestea, pentrucă ei se afla inca pre terenulu revolutionariu; pentrucă pre cătu tempu revolutionarii nu s'au respanditu si n'au depusu armele, negotiatiunile de pace care s'aru deschide cu ei, aru potea se aiba consecentie periculóse. Adeca maxim'a gubernului provinciale era: Nu negotiamu cu rebellii.

Totu-odata guberniulu tieiei isi descoperí opiniunea sa, că revolutionariloru se li-se publice paten-

tatele tiparite, si se li-se impuna cu tóta rigorea că se depuna armele, si despartinduse unii de altii, se se reintorca pre la casele sale. Episcopulu romanu gr. or. si unu comissariu provinciale se fia de facia la publicarea patenteloru, si tóta pertractarea ulterioare se se faca prin comisariulu guberniale, in cointielegere cu generariulu de Pfefferkorn, si această pentru aceea, că dispositiunile de una cá si de alta parte se fia uniforme. Cá comand'a generale se se convinga, că cătu de puçinu efectu se póte spera in privintia implinirei dorintieloru aceloru ómeni nefericiti, guberniulu tieiei i-a datu se cunósca, că garantarea despre implinirea celoru de antaiu doue conditiuni puse de revolutionari, nu stá in poterea guberniului; că romanii prensi, s'au condamnatu pre calea judecatiei; că caus'a loru se afla in calea apelatiunei, prin urmare aceea trebue se se decida pre calea judecatiei; că in fine tóte plansorile romaniloru suntu vechi, că acele pre langa opiniunea guberniului, s'au si substernutu decisiunei prea inalte, si că de atuncea n'a venitu la guberniu nemicu in acelea cause.

VI.

Intr'aceea, pe temeulu unei aratari facute d'in partea tablei, resp. d'in partea oficiului comitatense alu Uniadórei, Horia conducatoriulu revolutionariloru tramise prin unu oficialu camerale, tablei comitatense a Uniadórei spre acceptare urmátóriele puncte: 1) Comitatulu cu toti proprietarii sei nobili se jure pre cruce (se intielege crucea lui Horia). (Pentru ce se jure?). 2) Se nu mai fia nobilime, si acela carele póte capatá vreunu servitiu imperatescu, se traiésca d'in acela. 3) Nobilii se ésa numai decátu cu totul d'in posesiunile loru pentru totu-deauna (!!) 4) Nobilimea inca se platésca contributiune, cá si poporulu comunu. 5) Pamenturile nobililoru se se impartia intre poporu. In casu candu tabl'a va acceptá aceste puncte, atunci atátu in castelulu, cătu si in capetulu piatiei d'in Dev'a se se puna flamure albe. D'in contra, déca tabl'a pana in 14. Nov., pre candu se asteptá respunsulu, nu va acceptá punctele propuse: atunci Horia va merge cu o potere multu mai mare, decátu mai inainte asupra Devei, si o va depredá si derimá cu totul. Respunsulu in terminulu pusu se se tramétia la pop'a Danila in Criscioru.*)

In urmarea acestora tabl'a, adeca oficiolatu, a lucratu cu tóta energi'a pentru inmultirea ostirei in acele tienuturi, ceea ce s'a si facutu, inse inca nu urmase neci unu atacu asupra Devei. Comisariulu

*) Noi ne indoimu si ne amu indoitu totu-deauna despre autenticitatea acestui documentu, intocma cumu ne amu indoitu si despre monetele care s'aru fi batutu candu-va d'in mandatulu lui Horia pe numele seu. Monetele, cá monete batute d'in mandatulu lui Horia, au esitu false. Ele s'au facutu de specula, cine scie prin ce charlatani. Asia ne semena si acestu documentu de apocrifu. Elu nu sufere critic'a, si se póte prea usioru cá elu se ésa de una inventiune boieresca. Conditiunile puse de Horia si de poporu, ne suntu cunoscuté acumi de ajunsu d'in nenumeratele supplice, recursuri si processe inaintate la gubernu si la curte, apoi d'in raportarile comandantiloru. R.

gubernialu in cointielegere cu episcopulu gr. or. tramise la revolutionari pre doct. in medicina si oculistulu Molnaru, increditu si cunoscutu, carele avea mai multi amici intre densii, cá se-i dogenésca intieptiesce, si cetindule patentele tiparite in limb'a romana, se-i capaciteze despre coprensulu acelora, cá se le pricepa.

Colonelulu Karp aperá tienuturile Deveii, alu Hatiegului, alu Uniadórei si alu Orastiei; colonelu Hellebrandt avea ordine cá se apere minele de sare dela Turd'a si orasiulu Aiudu, fiendu-cá dupa presupunerea generalului de Pfefferkorn, revolutionarii amerintiau se faca unu atacu principale asupra aceluor locuri. Preste totu colonelulu Hellebrandt avea ordinu, cá pre revolutionari, déca va fi de lipsa, si cu puterea se'i a respinga d'in partea Muresiului si anume dela siesurile Muresiului.

Conisariului guberniale inca i s'a commisu, cá se ingrigésca, cá d'in partea provincialiloru se se implinésca tóte mandatele prescise; elu se incercá cá pre comunele, care cainduse de faptele loru, se reintórsera la ordine si linisce, se le intarésca in cele bune si a le impacini éra si cu proprietariu loru, ajutandule acestora, cá se-si póta éra si recapatá averile imprastiate pe la unii si altii etc.

VII.

In o scrisóre d'in 13. Nov. 1784 a bar. Bruckenthal adrésata tesaurariului, contelui Georgie Bánfi, revolutiunea lui Horia se descrie in modulu urmatoriu: Turburarile d'in partea romaniloru inca se mai continua, si ce e mai reu, chiaru ómenii proprii si sierbitorii derima si predéza locuintiele domniloru sei, le predéza bucatele, strica mobilele etc. Cele mai multe ucideri inca s'au facutu totu d'in partea acelora. De candu se apropia militi'a si pe turburatori i strimtoréza totu mai tare, ce e dreptu, s'au mai impucinatu escessele; cu tóte ácestea, turburatorii, chiaru si in vederea militiei inca au devastatu mai multe localitati. Nu e cu potentia cá se fia cineva pretutindinea de facia, si se póta observá fia-care céta mica, fiendu aceli turburatori impartiti in mai multe cete. Capitanulu, dela carele cu totii dependu, siede in dominiulu fiscale alu Zlatnei. Una colóna d'intrinsii impartita in câte mai mici, se afla impregiurulu Aiudului, Belgradului etc. Ácea colóna a depredatu Ighiiulu, Tieln'a, Barabantiulu, amenintia Gald'a, Siardulu, si satele vecine. Alta colóna se afla pre la Dev'a, d'incóce si d'incolo de Muresiu. Ácea de ambe partile Muresiului, a derimatu si arsu tóte curtile nobililoru. Insasi Dev'a de doue ori fú atacata de aceli rebeli, si macaru-cá fura respinsi de nobilimea adunata acolo, cumu si de puçinii granitari: totusi eli remasera totu asia de cerbicosi si de cutediatori, cumu fura si pâna atunci; eli devastéza si aprendu totu ce le viene inainte. O alta colóna se pare a fi in valea Hatiegului, unde vicecolonelulu Karp insusi cu ochii sei a trebuitu se védia mai

multe curti nobilitarie, mistuinduse de flacar'a focului intru un'a óra. Elu stinge, potolesce, persecutéza, fuge si alérga dela unu locu la altulu, inse de multe ori fâra de efectu, cá-ci pre unde nu e de facia si pre unde nu póte se ajunga, tóte se mistuescu de flacar'a focului. Furi'a acestoru ómeni nefericiti e contagiósá; ea a molipsitu chiaru si pe romanii celi liberi d'in fundulu regiu, cá-ci avemu aratari, cumu cá chiaru si romanii d'in srburbiele Sasu-Sabesiului inca au luat parte la atari scene in Cior'a, Vintiulu de diosu, Lancramu etc. S'au facutu potentiósele dispozițiuni pentru sugrumarea rescólei.*)

Miscarile revolutionarie ale tieraniloru d'in Transilvani'a, pre calea informatiuniloru ajunsera si la cunoscenti'a imperatului, carele prin biletulu seu de mana de datu d'in 10. Nov. 1784 si adresatu gubernatoriului bar. Bruckenthal, concede proclamarea dreptului statariu**) facia cu revolutionarii, si defige unu premiu de 300 galbeni pentru capulu conducatoriului primariu. Éca cuventele acelu biletu de mana in traducere roman.: Iubite b. Bruckenthal! Casulu pre câtu de scandalosu si stricatiósu, pre atátu de intristatoriu despre conflusulu tieraniloru romani, despre crudimile, cumu si devastatiunile urmate de acolo, trebue se se delature cu tóta seriositatea, si deodata cu tóta iutiél'a. Possessiunea liniscita, cumu si securitatea in statu, atátu cu respectu la persóne, câtu si la averi, trebue se fia cea mai de capetenia tienta a unei administratiuni publice, bene regulate. Liniscea si securitatea fiendu degiá vatemate intru unu modu fórté deplorabile, nu me indoiescu cá dta te vei fi cointielesu pâna acumu brevi manu cu comand'a gen., spre a dispune tóte cele necesarie spre sugrumarea aceluor turburari, facundu cá se colucre si comitatele totu spre acelu scopu.

In asemenea casuri, procedur'a stataria, avendu de a servi spre intricare si spre essemplu, vei dispune, cá d'inpreuna cu militi'a sa mérga si vreo câtiva oficiali de comitatu la turburatori, cá pre acestia se-i invetie si se-i eshorteze in limb'a loru; atátu in contra turburatoriloru, câtu si in contra acelora, carii se arata in gradu mai mare cerbicosi, dupa unu essamenu sumariu, se se puna in lucrare dreptulu statariu; celi condemnati se se essecuteze numai decátu prin carneficele care se va aflá de indemana. Se intielege de sene, cá cu acelu dreptu se nu se faca vreunu abusu, si numai celi mai mari facatori de rele se se tracteze in modulu indigitatu. Ásemene pe preo-timea grecésca o vei indreptá intr'acolo, cá se-si dea

*) Pe atunci n'ar fi fostu neci-una mirare, déca ar fi participatu si romanii d'in sasime la revolutiune, ba tocma si una parte de sasi. Pâna la Iosifu II. familiile patriciane sasesci si toti functionarii loru „more nobilium se gerebant,“ éra unii d'in ei era mari tirani si rapitori. Sasi si romanii suburbanii matura stradele cetatiloru etc. Red.

**) Lege martiale, sub care dupa unu processu fórté scurtu de câteva ore urmá essecutiunea in furci, tiépa, róta, séu d'in mare gratia, prin plumbu ori prin sabiia. Red.

tóta silinti'a, si se fia cu tóta grigi'a, cá se abata pre aceli ómeni retaciti dela retacirea lorú, si se-ia duca la datornic'a liniscire.

Pentru capetele conducatoriloru se defige o talia de 300 galbeni, cari ii va primí acela, séu acela, cari voru dá afara pre acelu conducatoriu (Horia), séu pre alti conducatori, si acésta se se publice in tóte locurile.

Intr'aceea se fii cu tóta luarea amente, cá pre càtu se va poté mai curendu, se-mi faci unu raportu circumstantialu, cà de unde 'si tragu acéste turburari inceputulu loru? ce a datu ansa la acele, si ce dimensiuni au luatú pàna in asta óra? Fiendu-cà acésta causa, precumu usioru vei aflá, 'mi jace fórte tare la ânima, asia vei avé de a-mi tramite si de aici incolo, d'in tempu in tempu, cu tóta diligentia rapórte circumstantiali in acestu respectu."

Abia trecura vreo câteva dile si gubernatoriulu Bruckenthal primí dela imperatulu altu biletu ddatu. 20. Nov., prin carele procedur'a stataria se casséza, si se demanda urmatóriele: Revolutionarii prensi se se transpuna comissiunei imperatesci d'in Dev'a, cá acolo se se iea la cercetare, cà-ci poporulu in ne-priceperea sa cea mare de securu fù amagitu si cunoscundu'si errorile facute, prin agratiarea si dimiterea celoru prensi, dóra se va ajunge unu resultatu cu multu mai bunu, decàtu prin pedepsele cele mai aspre. Asprimea pedepseloru, ce e dreptu, supprime, supune, inse nu convinge, si cu cea d'intaiu ocaziune, acelasi focu póte se erumpa de nou.*)

(Va urma.)

Scóla de agricultura in districtulu Fagarasiului.

Lectorii nostrii voru fi luatú in ochi celea scrise de noi in Nr. 20 an. 1871 alu „Transilvaniei“ despre Scólele agronomice d'in Transilvania si anume despre scól'a agronomica dela Brasiovu. De atunci încóce a esitu la lumina unu proiectu, dupa care ar fi cá se se infientiedie una scóla de agricultura pentru agricultori romani in districtulu Fagarasiului. Proiectulu acesta esise d'in sinulu asia numitului senatu scolasticu (consiliu de instructiune) alu aceluasi districtu, dela care trecuse la consiliulu municipale representativu, de unde adoptatu in principiu, éراسi s'a reintorsu la consiliulu de instructiune, care apoi l'a transpusu unuia d'in membrii sei, dlui Carolu Pánczél, parochu reformatu d'in Fagarasiu, cu insarcinare cá se elaboredie unu planu formale, pe ale carui base se se póta lua in desbatere cestiunea scólei de agricultura. Dn. Pánczél transpuse planulu seu elaboratu cu dat'a d'in 28. Nov. 1871 la Inspectoratulu (Revisoratulu) regescu alu scóleloru, carele

*) In biletulu d'intaiu imperatulu irritatu prin desele relatiuni, precipitase lucrulu. In alu duoilea elu isi corregge errórea comissa, precumu se cade se faca ori-ce sufletu sablime. Red.

in 11. Ianuariu ilu reintórse la comissiunea scolastica permanenta compusa d'in cincii membrii alesi de càtra senatulu scolasticu mai virtosu pentru casuri si cestiuni, asupra carora este a se elabora séu vreunu proiectu, planu, séu a se lua la recensiuone si a se formula opiniuni precise asupra celoru ce aru vení de airea. Acea comissiune, ai carei membrii sunt dnii Ioanu Branu Popu de Lemeni, G. Baritiu, C. Pánczél, I. Comsia parochu si Iosifu Puscariu advocatu, se ocupa tocma acumu cu elaboratulu collegului loru C. Pánczél. Intr'aceea dn. Lemeni presiedentele comissiunei aflá cu cale a'lu transpune unuia d'in membrii comissiunei cu scopu de a'lu essamina pe càtu s'ar potea mai de aprópe si a'si formula opiniunile sale asupra lui.

D'in cele comunicate pàna acilea despre una scóla de agricultura in districtulu Fagarasiului se póte cunósce usioru, cá acea scóla se afla inca numai in embrione, si cá se mai cere ceva tempu, pàna se crésca fetulu si se manifeste potere de viétia. Nu numai multele formalitati prin câte aré se tréca asemenea planu, amana si departa realizarea lui, ci acésta de care ne este vorb'a, e si d'in natur'a sa calificatu asia, in càtu se intempine inca si alte greutati.

Dn. Pánczél propune, cá romanii se'si fundedie una scóla de agricultura combinata cu una primaria (normala, höhere Volksschule). In acésta organizatiune, acea scóla ar avea dupa opiniunea proiectantului 1 directoriu, 3 professori pentru scientiele teoretice, 1 professoriu pentru conducerea practica a scólei agronomice, la care se mai adaoge si unu altu personalu subordinatu (servitori etc.)

D'in momentulu in care dn. Pánczél a inbinatu scól'a de agricultura cu cea primaria, difficultatile infientiarei ei s'au indoitu. Cá simpla scóla agronomica, ea ar fi avutu a se lupta numai cu difficultatea de a-si castiga fondurile necesarie, cumu si cu iradecinatele datine ale poporului; éra mai departe consiliulu municipale cá fundatoriu, si-ar fi sciutu sustiené si apara dreptulu seu de proprietate, de administratiune si supraveghiare asupra ei. Cá scóla primaria, ea va devení cá tóte scólele d'in comunele amestecate, maru alu discordiei intre asia numitii confessionalisti, si fragedulu fetu atátu va mai fi trasu inpinsu dela unu altariu la altulu, pàna ce va morí nebaptisatu in bratiale mósiei, séu in ale matrinei sale, ori cumetrei nóstre. Cà dóra dn. Pánczél scie, cumu legea íntrega de instructiune popularia, adeca art. XXXVIII. d'in an. 1868 inpusu dela Ungaria inca si Transilvaniei, ajunse a fi obiectu de necurmata certe, de ura si urgía intre auctoritatile civili si intre cleruri. Insii calvinii carii toti sunt magiari curati, cu esceptiune numai de câteva mii romani renegeati si trecuti mai de multu la calvinia, nu voliescu se suferé odata cu capulu scóle neconfessionali, scóle asia numite comunali, pe unde'si au ei pe cele confessionali calvinesci; éra episcopulu catolicu scrise mai anu ministrului: „Te provocu domnule ministre

(fel hivom, ich fordern, Sie auf), că se lasi in pace scólele mele etc. etc. Éra d'in partea clericiloru romani de ambe confessiuni va fi auditu si insusi dn. Pánczél d'icunduse curatu si limpede: Mai bene neci-una scóla, mai bene intunerecu preste totu, decâtu scóle comunali. Aici adeca fric'a pentru desnationalisare merge mana in mana cu netoleranti'a artefitiósa, cu acea ura confessionale, careia pe di ce merge i se dà nutrementu totu mai copiosu, in càtu multi au inceputu se nu mai scia distinge de locu intre religiositate si intre ur'a confessionale.

Intre acestea inpregiurari credemu noi că ar fi fostu multu mai bene, déca proiectulu scólei de agricultura s'ar fi separatu cu totulu de ori-ce alta scóla ce cade sub articlulu XXXVIII., pentru că asia se se micşioredie difficultatile. In locu de acésta, intelligenti'a, a deverat'a intelligentia a districtului, se nu'si pregete a 'si face unu studiu inadinsu d'in organizatiunea scóleloru de agricultura, pentru că la tempu candu ceea ce este in idea, ar fi se se si realisedie, se scimu cu totii ce voimu.

In staturile inaintate ale Europei se afla mai alesu trei specii de institute destinate a propaga intre locuitori idei teoretice si practice despre portarea economiei rurale intru tóte ramurele sale. Acelea sunt: 1) asia numitele academii agronomice séu institute superiori de agricultura; 2) asia numitele terme modelle, séu modelle de agricultura si preste totu de economia practica; 3) simple scóle de agricultura pentru populatiunea rurale.

Pe care d'in acestea institute o voliescu, inse si pe care o potu infientia Fagarasianii nostrii si ori-care alti romani d'in alte tienuturi? Cele duoe d'intai presupunu spese enorme; scólele simple se potu infientia pe langa unu venitu annuale de vreo 4 mii fiorini si unu fundus instructus celu mai puçinu de 15 mii. Fara acestea sume fórte modeste nu poti face neci scóla simpla de agricultura. Si totusi necessitatea unei scóle de agricultura se simte pe fiacare di totu mai multu. In Germani'a de ess. sunt de acestea 50, d'intre care 23 in Prussi'a. Totu in Germani'a, in Elveti'a si Austri'a mai sunt si câteva academii agronomice (höhere Landwirthschaftschulen oder Akademien), d'intre care cele mai renumite in Möglin (fundata in 1806, inchisa in 1862), in Hofwyl, care dela 1804 până la 1846 scósesse la trei mii de agronomi; apoi la Hohenheim dela 1818, Schleissheim dela 1822; Iena dela 1826; Eldena dela 1835; Wiesbaden dela 1836; Tharand dela 1829; Poppeldorf dela 1846; Proskau 1847, apoi in Ungarisch-Altenburg dela 1818.

Nu ne aflamu in positiune de a poté arata la loculu acesta numerulu academiiloru si scóleloru agronomice d'in alte staturi, cumu si a descrie calitatile lor, pentru că noi transilvanenii remasi tare inapoi'a altora, se cunóscemu cu atātu mai usioru ceea ce volimu se avemu; inse ne-ar si duce prea departe,

déca ne amu incerca se comunicamu aici tóte acelea sacrificia minunate, pe care le aducu alte staturi si alte popóra in favórea agriculturii. Éca de ess. unele date pe care le scótemu d'in Gazet'a sateloru a. 1870, redactata de cunoscutulu si renumitul nostru agronomu dn. Ioanu Ionescu, vechiu professoriu de agricultura la academi'a d'in Iassi.

In bugetulu Franciei pentru an. 1869 au fostu trecuti pentru scóle si ferme agronomice si in genere pentru incuragiarea agriculturii, franci 3,292,000 Pe a. 1870 in acelasi scopu s'au datu „ 3,443,000

Éra acea suma se impartise asia:

Pentru intretinerea de 3 scóle superióre de agricultura	franci	607,000
Ferme scóle (practice pe mosii)		794,000
Vacariile si oieriile de modellu		150,000
Coloniile agricole de modellu, ajutoriu		30,000
Catedrele profesoriloru de agricultura pe la universitati si alte institute mari		54,300
Inspectiunea agriculturii, plati, diurne etc.		69,000
Drenagiu (Drainage), adeca scursur'a prin canalisare a locuriloru baltóse, baracióse		40,000
Subventiuni, premia, incuragiari in agricult.		1,698,000
	Sum'a	3,443,000

In Angli'a sacrificiale care se facu de càtra statu si mai virtosu de càtra municipia (comitate), cumu si de càtra multi particulari bogati, sunt si mai mari decâtu in Franci'a; pentru că cumu s'ar potea altumentrea, că pe unu pamentu adéssea multu mai puçinu fertile decâtu cellu d'in districtulu Fagarasiului, se subsiste si inca bine, unu numeru induoita de locuitori!

Ne amu departatu in càtu-va dela proiectulu scólei de agricultura, destinata pentru districtulu Fagarasiului; credemu inse că acésta diversiune a nóstra va fi ajutatatu spre a prepara spiritele si a ilustra in càtu-va statulu cestiunei. Cu insasi cestiunea, cumu este pusa ea de càtra consiliulu municipale si cumu s'a tornatu aceea in forma de planu, ne vomu ocupa in unulu d'in urmatorii Nri, comunicandu adeca recensiuinea ce s'a facutu acelu planu.

G. Baritiu.

Colectiune de diplome

d'in diplomatiulu comitelui Iosifu Kemény, care privescu mai alesu pe romani (valachi).

(Continuare.)

1367. App. D. Tr. T. III.

Duoi boieri, anume Petru si Laurentiu, acuasera pe unu alu treilea, anume magistru Sebastianu, că acesta ar fi rapitu iobagi de ai lor. Dionisiu vaivodulu Transilvaniei si capitululu dela Oradea esmitu comisari la faci'a locului, carii apuca pe iobagii lui Sebastianu si'i intreba dupa numele lor; ace si'a inse spunu cu totulu alte nume. In documentulu acesta merita atentiunea exegetiloru nostrii passagiulu, in care capitululu dice in acésta relatiune a sa, că autorii aru fi pretensu, că se i se faca justitia romanésca (Olachalis justitiae complementum praebere po-

stulassent), adeca pe semne se se faca cercetare in sensulu susu comunicatului decretu regescu.

Magnifico viro Domino Dyonysyo voyvode Transilvano et comiti de Zonuk, Capitulum Ecclesie Waradiensis amicitie debitum sincero cum honore. Noveritis, quod litteris vestre magnificentie patentibus, modum et formam judiciarie deliberationis vestre experimentibus et denotantibus nobis directis, honore, quo decuit, receptis, una cum homine vestro Georgio filio Pethe de Parlag litteris in iisdem vestris inscripto et expresso, Stephanum Presbiterum Rectorem altaris sancti Georgii martiris de choro ecclesie nostre pro testimonio fidedignum ad contenta litterarum eorundem vestrorum fideliter exequendae duximus destinandum, qui domum ad nos reversi et per nos requisiti nobis concorditer retulerunt, quod ipsi in octavis diei strenarum nunc preteritis ad possessionem magistri Sebastiani Keue vocatam, in qua sedes judiciaria vice-comitis et Judicum nobilium comitatus predicti existerent, accessissent. Ibiq; prefatus magister Sebastianus allegans, ut que essent nomina patrum jobbagionum suorum, ex parte quorum justum complementum impendere debuisset, requisivisset, ubi Petrus filius Ladislai, et Laurentius filius Johannis de Vynemety actores respondissent, ut ex parte Blasii filii Thurtyri, Stephani, Ladislai, et Damiani dicti Chonka jobbagionum ejusdem magistri Sebastiani de Chahul Olachaly justitiae complementum preberi postulassent, pretatusque magister Sebastianus audita objectione eorundem allegasset, ut nonnulli jobbagiones sui predictis nominibus nominarentur, et ex eo, quia nomina patrum eorundem jobbagionum suorum, in predictis literis vestris inscripta, et contenta minime existerent, justitiae complementum facere nequiret. Quibus premissis allegatis ex parte predictorum jobbagionum suorum, super factis in predictis literis vestris contentis, justitiae complementum facere non curasset. Datum feria secunda proxima post festum epiphaniarum domini, anno ejusdem M. CCC. LX. septimo.

Descriptum ex Originali in papiro clause expedito, in cujus dorso apparet vestigium sigilli appressi hujus formae et magnitudinis.

In dorso praeterea earundem literarum sequens indorsatio legitur: „Magnifico viro domino Dyonisio voyvode Transilvano.“

„Pro magistro Sebastiano de Chahul contra Petrum filium Ladislai et Laurentium filium Johannis de Uynemethy super facto neglectiois satisfactionis ex parte jobbagionum ejusdem Sebastiani Olachalium, ad octavas festi beati Georgii martiris reportanda.“

1367. circa 28. Marty. App. D. Tr. T. III.

Mandatulu regelui Ludovicu, prin care da episcopului catholicu d'in Transilvani'a potestate judetiaria absoluta preste iobagii si sierbii aceleuia; interdicundu ca pe aceia nimeni se nu' pota trage la forulu seu.

1367. Visegrad teria 6. proxima . . . Laetare. Ludovici Regis mandatum, nequis Jobbagiones et fa-

mulos Dominici Episcopi Transilvani praeter ipsum Episcopum et ejus officiales ad forum suum trahere audeat.

Ex authographo arch. Capit. Alb. Transilvaniae Cista Capit. f. 7. Nr. 24.

Edidit: Szeredai „Ser. Epp. Tr.“ p. 107.

„ Fejér C. D. T. IX. vol. IV. p. 39.

1367. Supp. C. D. T. II. p. 85.

Proclamatiune a regelui Ludovicu, prin care elu chiama pre tota nobilimea la arme, adeca unu actu bellicu, cunoscutu mai tardu in legile tierci sub terminu de Insurrectiune generale. Cu acesta oca siune dice regele cãtra boierii tierci: Voue ve este prea bene cunoscutu, ca eu pana acilea v'am implinitu tote vointiele si tote placerile vostre, ceea ce mai facemu si acuma cu ajutoriulu lui Dumnedieu.*)

Ludovicus Dei gratia Rex Hungariae. Fidelibus suis universis et singulis nobilibus et possessionatis hominibus, in partibus Transilvanis ubique constitutis et existentibus, quorum notitiae praesentium fuerit continentia manifesta salutem et gratiam. Fidelitatem Universitatis vestrae attente requirimus, nihilominus vobis et cuilibet vestrum firmo firmitus Regio edicimus sub praecepto per praesentes. Quatenus statim habita praesentium notitia, Universi vestrum universaliter, et singuli singulariter adeo se equis, armis, et aliis exercitum necessariis promptuare, et munire studeat indilate, ut quam primum hoc in brevi, sicut proposuimus, illuc in medio vestri auctore Domino proficiscemur, et vobis per nostrum nuncium, et literas intimaverimus, more exercituantium egredi, et nobiscum iter arripere possitis, fidelia imo oportuna servitia nobis, et sacrae nostrae coronae, juxta vestram consuetudinem (Insurrectio gralis) ab antiquo asvetam, quibus mediantibus nobiscum adstringimini exercituare exhibituri. Scitis namque, et vestrae evidenter constare potest universitati, quod nos hactenus omnem vestram voluntatem et beneplacitum adimplevimus, et adhuc facimus Domino duce. Recommen datam itaque habemus vestram fidelitatem propensius, et recomminiscam vosque benevolentia nostra Regia et gratia speciali prosequentes in hac parte. Secus sub nostrae gravissimae indignationis poena facere non ausuri. Datum in Kaproncha tertio die festi B. Luciae virginis a. Domini M. CCC. LX. VII.

Copia ex Originali desumpta in Coll. Ms. Collegii Reformat. Claudiopolitani T. VI. p. 445.

Ex Origin. eruit Cornides Ms. T. II. p. 38 et exinde Edidit: Fejér C. D. T. IX. vol. IV. p. 48.

1368, Supp. C. D. T. II. p. 93.

Regele Ludovicu insielatu, cumu spune elu insusi, de cãtra duoi magnati, anume Vladu si Gata, rapise dela comitele Balcu vaivodu (duce) alu Romaniloru si dela fra-

*) Acesta espeditiune bellica se preparase sub pretestu ca Ludovicu carele in an. 1365 se batuse in Bulgari'a in contra turciloru, are se essa erasi in contra loru. Elu inse esi numai in Munteni'a, unde inse fu batutu reu. In acea bataia a caduutu si Apor voda. Red.

tele seu Dragu séu Dragomiru, unu dominiu anume Senye in comitatulu Satmarelui d'in Ungari'a si'lu donase la numiti insielatorii. In acésta diploma de donatiune regele isi recunósce erronea, lauda pe Balcu voda si pe frate-seu pentru multele merite, sacrificia si preste totu pentru fidelitatea cu carea se portá ei cátra rege si coróná, totu-unadata le restituie averile rapite, loru si la toti fratii cáti voru fi mai avutu.*)

Nos Ludovicus Rex Hungariae memoriae commendantes tenore praesentium significamus quibus expedit universis, quod nos in memoriam nostrae celsitudinis reductis, et animo grato pensatis fidelitatibus et servitiorum fidelium meritis nobilium et strenuorum virorum Comitum Balk vayvodae Olachorum, et Drag ejus fratris de Beyth, quae iidem toto posse, in nostris, et Regni nostri processibus et negotiis prosperis scilicet et adversis summa cum sollicitudine et laboribus assiduis nobis et sacro nostro Dyademati exhibuerunt constanter, et impenderunt fideliter, et quae in praesenti exhibent eadem fulti fidelitatis constantia, ac in futurum se exhibere offerunt, ad eorundem petitionem humillimam quamdam terram nunc vacuam, et desertam Senye, vocatam, nostrae collationi spectantem, in comitatu Zatmariensi existentem, pertinentem olim ad dictam possessionem eorundem Balk Vayvodae et Drag Beyth vocatam, per nos ipsis collatam, quam Ladislaus filius Elleus et Gatha praetensa falsitatis astutia in praejudicium jurisdictorum Balk Vayvodae et Drag a nobis sibi dari, et conferri procuraverat, cum omnibus suis utilitatibus, et pertinentiis quocunque nomine venientibus, sub antiquarum metarum suarum veris cursibus et limitibus, revocata et cassata ipsa Donatione nostra dicto Ladislao filio Elleus tamquam injusta et illicita procuracione ejusdem facta, literasque nostras sub qualicumque forma verborum, usque nunc super donatione hujusmodi confectas annullando, et in nihilum convertendo, praefatis Balk Vayvodae, item Dragomer et Stephano fratribus eorundem carnalibus, ipsorumque haeredibus et posteritatibus universis novae donationis nostrae, et omni eo juris titulo, quo ad nostram spectat collationem, dedimus, donavimus, et contulimus perpetuo et irrevocabiliter possidendam et habendam salvis juribus alienis, imponentes ipsi Ladislao filio Elleus, suisque posteris super facto dictae terrae Senye silentium perpetuum, committendo Palatino nostro, et Judici Curiae nostrae, vicesque

*) Vedi altu documentu dela 1365 despre famili'a románesca Balcu in Nr. 22 alu „Transilvaniei“ d'in a. 1871 si combina. De altumentrea coprinsulu acestui documentu vene a fi combinatu cu totu ce s'a intemplat in acei cátiva ani intre romani si rege, atátu in Transilvani'a proprie numita asia, cátu si in Maramurasiu si Banatu cu persecutiunile religióse, apoi in bataliile d'in Munteni'a si Moldov'a. Se mai cuvene a reflecta, cá in a. 1366 regele Ludovicu tienuse cu imperatu Ioanu Paleologulu conferentia la Vidinu in Bulgari'a in cestiunile religióse si in cea turcésca, cumu si cá mai tardiu, adeca in an. 1369 acelasiu imperatu caletorise la Rom'a d'in aceleasi cause. In tr'aceca Ludovicu vediendu cá cu mesuré barbare nu póte induplecá pe romani la nimicu, mai cercá si altu-mintrea, intorse foia, buna-ora cá cu Balcu-voda si frati. Red.

ipsorum gerentibus regio sub edicto, praesentibus videlicet et futuris, ut ipsos Balk Vayvodam, et Drag ipsorumque fratres haeredes et posteritates in facto praenominatae terrae Senye adversus memoratum filium Elleus Ladislaum suosque haeredes non audeant judicare, et eorum judicio, aut judicatu astare compellere praesumant, harum sub secreto nostro sigillo testimonio Literarum, quas dum nobis fuerint reportatae sub magno nostro sigillo faciemus emanari Datum in Zolien. tertio die festi B. Jacobi Apostoli a. Domini M. CCC. LX. VIII.

R. Dni. Petr. Zudor
Bani Sclavoniae per
Stm. suum Notar.
fta.*)

1368. circa 6. Jan. App. D. Tr. T. III.

Urma de documentu, d'in care se vede cá dreptulu mórariului era consideratu si in acelu seculu alu 14-lea cá monopolu ala celoru privilegiati. In casulu de facia unui iobagiu alu lui Sebastianu i s'a interdisu edificarea de mora pe territoriulu comunei Tasnadu, care era episcopésca.

1368. Datum in Bene feria 3. p. p. festum Epiphaniar. Domini Andreae filii Ladislai vice comitis de Zonuk, et quatuor Judicum nobilium ejusdem comitatus attestatoriae, quod jobbacionem magistri Sebastiani filii Joannis magni de Bene**) ad intercessionem Andreae Cantoris Ecclesiae Albensis, nomine Dominici Episcopi Transilvani factam, ab edificatione mollae in territorio possessionis Episcopalis Thasnád vocatae suscepta inhibuerit. —

1368. 20. Jan. App. D. Tr. T. III.

Epistol'a lui Vladu I. (numitu pe slav. si Vlaicu si Laicu, adeca Ladislau) Domnu alu Munteniei si alu Banatului de Severinu (Valachi'a mica), in care sunt anumite acelea piatie comerciali (orasie) ale Valachiei, pe unde comerciantii d'in Brasiovu avea se platésca tributu. Regele Ludovicu tramisese pe atunci pe unu adjutantu alu seu, anume Dimitrie Lépes, la Vladu voda, cu scopu de a inchiaié cu elu pace.

1368. In Vigilia S. Agnetis V. & M. Ladislai Transalpini Vayvodae, et Bani de Zeurino (ad quem Ludovicus Rex Demetrium Lépes aulae militem ad componendam inter eundem Ladislaum et Brassovienses pacem expediverat) literae, vi quarum determinatur quibusdam in Transalpinae locis mercatores Brassovienses tributum solvere debeant.

Ex Originali Arch. Coronensis Edidit Fejér C. D. T. IX. vol. IV. p. 148.

1368. 1. Marty. App. D. Tr. T. III.

Un documentu acesta pentru unu altu essemplu, dupa care duoi sasi, unulu anume Petru dela Wydumbach (astadi Wei-

*) Pars hujus scripturae sub ipso sigillo legitur, significatque: „Relatio Petri Zudor Bani Sclavoniae per Stephanum suum notarium facta.

Ex Originali quod possidet: Jos. C. Kemény.

*) Benedekfalva, comit. Szolnok med.

Ex Originali Arch. Alb. Trans. cista capit. fasc. 4 Nr. 41. Edidit: Szeredai „Series Epp. Trans.“ p. 139.

„ Fejér C. D. T. IX. vol. IV. p. 154.

denbach, Salcetu séu Valea-cu salci, de langa Brasiovu) si Til dela Prasmaru (astadi rom. Presmeru, nemt. Tartlau, totu in distr. Brasiovului), se judeca la tribunalulu vicevaivodului Transilvaniei, cá si nobili tieriei, unguri si romani. Casulu acesta insusi Kemény abia'lu póte esplica.

Nos Petrus Vice-Vajvoda Transilvanus, damus pro memoria quod causam, quam Petrus filius Michaelis de Wydumbach,*) pro quo Nicolaus dictus Magiar famulus suus, cum sufficientibus literis nostris procuratoriis astitit, contra Til de Prasmar personam literarum nostrarum prorogatarum in octavis diei cinerum nunc proxime praeteritis moveri habebat coram nobis, de voluntate ambarum partium ad octavas festi beati Georgii martiris nunc venturas in eodem statu duximus prorogandam. Datum in sancto Emerico, octavo die termini prenotati. Anno domini M. CCC. LX. Octavo.

1368. circa 24. Juny. App. D. Tr. T. III.

Urma de tractatu comerciale intre regele Ludovicu si intre Dimitrie chanulu Tatariloru, inchiaietu anume cu respectu la vami, in favórea comerciantiloru si anume la cererea Brasioveniloru. Cu acelu decretu regescu se introducea unu feliu de libertate de comerciu intre Transilvani'a si Tartari'a (Crimea pana spre Nistru).

Ludovicus Dei Gratia Rex Ungariae, fidelibus suis civibus, et universis hospitibus civitatis nostrae Brassovien. et suarum pertinentiarum salutem et gratiam. Noverit vestra fidelitas, quod nos ad humilimam supplicationem fidelis nostri Jacobi Judicis dictae civitatis Brassoviensis, inclinati, pro statu vestro meliori, et commodo potiori, tricesimam quam mercatores Domini Demetrii Principis Tartarorum de suis rebus mercimonialibus in regno nostro solvere debeant, non faciemus recipi. Ita ut et vos in terra ipsa Domini Demetrii securi et liberi possitis transire sine solutione tricesimae, cum rebus vestris, et bonis mercimonialibus. Datum in Wysegrad feria quinta proxima ante festum nativitatis beati Joannis Baptistae. Anno Domini M. CCC. LX. Octavo.

Ex Originali Arch. Coronensis edidit: Fejér C. D. T. IX. vol. IV. p. 129.

(Va urma).

*) Originale in Charta clause expeditum, cujus dorso haec superscripta leguntur: „Pro Tyl de Prasmar contra Petrum filium Michaelis de Wydumbach ad octavas festi beati Georgii Martiris prorogatoriae,“ et in cujus dorso apparet etiam fragmentum sigilli super cera flava appressi, cum hac perigrapha „S. PETRI . . . E VOIVOD . . .“ — Possidet Jos. C. Kemény.

NB. Documentum notabile; nam litigantes in his literis commemorati videntur fuisse Saxones Districtus Coronensis, ut tamen causa haec eorum coram foro Vice-Vajvodae Transilvani agitabatur, quo jure causae hujus decisio ad forum Vice-Vajvodae devenit? id vix assequor, nisi crediderim eundem Petrum Vice-Vajvodam, una et Comitum de Brasso fuisse. Jos. C. Kemény. Magnitudo sigilli appressi Petri Vice-Vajvodae Transilvani.

Regulamentu pentru instituirea unei comisiiuni,

care se adune si se ecspedieze obiectele necesarie pentru ecspositiunea dela Vien'a, in a. 1873. *)

Art. 1. Se institue pe langa ministeriulu agriculturei, comericiului si lucrarilor publice o comisiune permanenta, compusa d'in 15 membri, care se se ocupe de tóte lucrarile atingatórie de adunarea si ecspeduirea la Vien'a a toturoru productelor agricole, minerali, industriali si artistice, si cu unu cuventu a totu ce produce tíer'a, spre a fi prezentate la ecspositiunea universale ce este a se face in anulu 1873.

Art. 2. Functiunile membriloru comisiiunei voru fi onorifice, éra comisiunea va fi presidata de ministrulu agriculturei, comericiului si lucrarilor publice, si in lipsa'i de unulu d'in membri comisiuniiei.

Art. 3. D'in numerulu membriloru comisiiunei aratatu la articolulu precedente, se va institui unu comitetu compusu d'in 5 persóne, care va lucra in permanentia pentru indeplinirea lucrarilor mentionate. Ministeriulu va delega presiedinti'a comitetului unuia d'in membrii sei, éra comisiunea intréga séu in maioritatie, va constitui giuriulu, care va fi chiamatu se aléga si se aprecieze productele si obiectele cari merita a fi depuse in ecspositiune.

Art. 4. Comitétulu, in numele comisiiunei, va ecspedui tóte lucrarile necesarie pentru ecspositiune, va corespunde cu tóte autoritatile administrative pentru pregatirea si adunarea obiectelor necesarie ecspositiunii, precumu si prin delegatulu gubernului de care se face mentiune la art. 7, va corespunde cu membrii comisiiunei imperiale dela Vien'a, pentru totu ce privesce la organizarea ecspositiunii.

Art. 5. Se voru institui sub-comisiiuni in tóte judetiele tieriei, compuse d'in prefectulu judetiului, unu membru alu comitetului permanentu, primariulu cununei si duoe persóne cu cunoscentie in agricultura si industria, cari voru corespunde cu comitetulu in afacerile ecspositiunii.

Art. 6. Pentru tienerea siedintieloru comitetului si conservarea obiectelor si a productelor destinate ecspositiunii, se va puñe la dispositiunea comitetului un'a séu mai multe camere in vreunulu d'in localurile statului, precumu si luminarea, incaldirea, efecte de cancelaria si totu ce se va cere.

Art. 7. Ministrulu lucrarilor publice, in urm'a aprobarei consiliului de ministri, va numi pe unulu d'in membri comisiiunei cá delegatu alu tieriei pe langa comisiunea imperiale d'in Vien'a. Acestu delegatu va merge la Vien'a si se va intielege cu comisiunea imperiale, atátu in aceea ce privesce localulu pentru asiediarea obiectelor, cátu si in tempulu deschiderei ecspositiunii spre a da deslusirile necesarie.

Art. 8. Tóte cheltuelile necesarie pentru voiagiu si intretienerea delegatului tieriei la Vien'a, pentru infientiarea constructiuniloru ecspositiunii romane, de

*) Vedi Nr. 3 pag. 36.

se voru cere pentru adunarea si eespedierea produ-
ctelor, vitelor si obiectelor industriali la Vien'a,
se voru face de càtra statu, trecènduse pentru anii
viitori in bugetulu ministeriului agriculturii, comerciul-
lui si lucrarilor publice.

Art. 9. Sumele necesarie pentru intempinarea
cheltuielilor de mai susu se voru pune treptatu,
dupa cumu se voru cere, la dispositiunea comitetului,
care va da compturi cu acte justificative de intre-
buintiarea lor.

Art. 10. Comitetulu va fi asistatu in lucrari de
unu secretariu, care va fi siefulu divisiunii de agri-
cultura, cá unulu ce are in specialu tóte lucrarile de
agricultura, comerciu si industria.

Art. 11. Tóte productele, obiectele industriali,
minerali si altele ce se voru aduna, spre a se tramite
la eespositiune, se voru inscrie intr'o anume condica,
ce se va tienea de comitetu, si in care se va arata
numele proprietariului, domiciliulu, numirea obiectu-
lui depusu si valórea lui, dupa estimatiunea ce i se
va face de comitetu, cá dupa acésta se se faca ca-
talogulu generale, cu care se se inainteze la Vien'a,
éra acele producte si obiecte se voru primí dela pro-
prietarii lor cu cuitantia liberata d'in partea comi-
tetului, si la inapoiarea lor, proprietariulu va libera
cuitantia administratiei.

Art. 12. Tóte productele si obiectele pe cari pro-
prietarii nu voru reclama inapoiarea lor, se voru
desface de càtra gubernu, si proprietarii nu voru po-
tea pretinde decátu pretiulu cu care s'au estimatu.

Ministru N. Cretulescu.

Nr. 49—1872.

Procesu verbale

luatu in siedinti'a ordinaria a comitet. asociat. trans., tienuta in
6. Fauru c. n. 1872 sub presidiulu dlui vicepresiedinte Iacobi
Bolog'a, fiendu de facia domnii membrii P. Dunc'a, E. Macelariu,
Const. Stezariu, I. V. Rusu, Z. Boiu si dr. Dem. Racuciu.

§ 14. Dn. cassariu presentéza conspectulu de-
spre perceptiunile si erogatiunile asoc. dela siedinti'a
lunaria trecuta pàna la siedinti'a presente. D'in a-
cestu conspectu resulta, cumu-cà in restempulu nu-
mitu, s'au incassatu 399 fr. 76 cr. si s'au erogatu (mai
alesu pentru stipendia) 664 fr. 88 cr. v. a. (Nr. prot.
ag. 47, 1872.)

Spre scientia.

§ 15. In legatura cu conspectulu amentitu (§
14), dn. cassariu aratandu, cá cass'a asociat. are in
bani gat'a sum'a disponibila de 1000 fr., propune cá
comitetulu se'i dea voia a elocá acesti bani spre fru-
ctificare in obligatiuni urb. trans.

Propunerea dlui cassariu se primesce si se re-
dica la valóre de conclusu.

§ 16. Dn. cassariu presentéza raportulu despre
starea fondului academiei pre tempulu acestei siedintie,
d'in care raportu se constatéza, cumu-cà fondulu a-

cademiei are de presente in proprietatea sa sum'a de
4650 fr. 66 cr. (Nr. prot. ag. 48, 1872.)

Spre scientia.

§ 17. Dn. cassariu arata, cá a cumperatu pre
sém'a fondului academiei obligatiuni urb. trans. in
valóre de 200 fr. m. c., pentru care a solvitu in v.
a. 157 fr. (Nr. prot. ag. 41 si 43.)

Spre scientia.

§ 18. In nesu cu conspectulu despre perceptele
si erogatele asoc. de sub § 14 se refereza in spe-
cialu, despre banii incursi la fondulu asoc. dela sie-
dinti'a lunaria trecuta pàna la siedinti'a presenta si
anume:

a) cá tace de membrii ordinari au incursu nu-
mai 20 fr. v. a. (Nr. prot. ag. 19, 32 si 44, 1872);

b) cá prenumeratiuni la „Transilvani'a“ pre an.
cur. 1872 au incursu deadreptulu la comitetulu asoc.
pàna acumu 207 fr. (vedi Nrii prot. ag. 318, 1871,
1, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25,
26, 27, 30, 31, 32, 33, 34 si 36, 1872);

c) cá prenumeratiuni la „Transilvani'a“ pre an.
tr. 1871 incurse deadreptulu la redactiunea aceleia,
si pentru esemplariile d'in anii trecuti, vendute s'au
incassatu 56 fr. 55 cr. (Nr. prot. ag. 326, 1871);
in fine

d) cá interese obvenitorie cu 1. Fauru a. c. dupa
cuponii actiuniloru dela banc'a Transilvani'a, s'au in-
cassatu 31 fr. 50 cr. (Nrii prot. ag. 38 si 40, 1872.)

Spre scientia.

§ 19. In nesu cu raportulu de sub § 16 se
raportéza in specialu despre banii incursi la fondulu
academiei dela siedinti'a trecuta, si anume:

a) prin dn. parochu in Necul'a, Petru Rusu s'au
tramesu cá contribuii incurse cu ocaziunea sinodului
protop. alu tractului Secului, tienutu la Necul'a, su-
m'a de 45 fr. 80 cr. (Nr. prot. ag. 29, 1872);

b) prin domnulu jude cerc. in Betleanu, Flóth
Ferencz Adolf s'au tramesu, cá contribuii pentru
academia 20 fr. 50 cr. (Nr. prot. ag. 42, 1872);

c) cá interese obvenitorie cu 1. Fauru a. c. dupa
cuponii actiuniloru dela banc'a „Transilvani'a,“ s'au
incassatu 22 fr. 65 cr. (Nrii prot. ag. 39, 40, 1872.)

Se iea spre scientia, si totu-odata se esprime re-
cunoscientia respect. domni contributori in favórea
fondului academiei (de sub lit. a. si b.).

§ 20. Se presentéza a) unu documentu despre
schimbarea unui Napoleond'oru cu charthia in v. a.
9 fr. (Nr. prot. ag. 52); b) altu documentu despre
schimbarea argintului in suma de 76 fr. 50 cr. cu
charthia in v. a. in suma de 89 fr. 83 cr. (Nr. prot.
ag. 51, 1872),

Spre scientia.

§ 21. Societatea de lectura a junimei romane
studióse dela gimnasiulu d'in Naseudu, multiamesce
comitetulni pentru fói'a Transilvani'a data gratis pre
an. trecutu, si se róga a se impartasi si pre a. cur.
1872 de acestu favoru (Nr. prot. ag. 13, 1872.)

Se decide a se scrie resp. redactiuni, cá pentru

numit'a societate se se trametia foi'a asoc. gratis si pre anulu curente.

§ 22. Dn. administratoriu protopopescu in Ofenbai'a, Nic. Todoreanu arata, ca densulu inca in $25/13$ Iuliu 1871 a predatu presidiulu subcomitetului dela Abrudu sum'a de 42 fr. cá tace de membrii ord. si contribuii, spre a se tramete la fondulu asoc., deci face intrebare, déca s'au primitu séu nu, la comitetu aceea suma? si déca s'au primitu, pentru ce nu s'au publicatu? si d'in ce cauza nu s'au tramesu respectivele diplome pentru nouii membrii ordinari? (Nr. prot. ag. 28, 1872).

Secretariulu II. arata, cumu-cà in urmarea acesteii intrebare, numai decàtu s'a facutu cercetare in protocélele resp. atàtu ale cassei, càtu si ale comitetului, si s'a constatatu, cumu-cà sum'a amentita n'a incursu la fondulu asoc. pàna acumu. Deci dupace susu numitul domnu a cerutu a i-se respunde fàra de amanare la intrebarele sale, comitetulu n'a lipsitu numai decàtu sub datulu 19. Ian. a. c. Nr. 28 a i rescrie, cumu-cà banii cestionati inca nu s'au tramesu incóce, dar totu sub datulu 21. Ian. a. a. fú postitu si subcomitetulu d'in Abrudu, cá se relationeze incóce despre starea lucrului, si totu-odata se trametia la asoc. atàtu sum'a cestionata, càtu si alti bani, ce eventualmente voru fi incursu la acelu subcomitetu in favórea fondului asoc. Pàna in presente inse nu s'a primitu neci relatiunea cerúta, neci banii cestionati.

Se iea spre scientia.

§ 23. Se impartasiesce o scrisória a dlui secretariu I., G. Baritiu, prin care domni'a sa intre altele arata, cá d'in numerulu I. alu Transilvaniei s'au tiparitu preste 500 esemplaria, spre a se mai impartí acelu numeru si pre la abonati vechi, si totu-odata cere a se incunoscientiá despre acele foi ori acte, ce s'au primitu in decursulu anului trecut, deadreptu la comitetu, in schimbu pentru foi'a Transilvanii'a (Nr. prot. ag. 35, 1872).

Incunoscientiarea despre tiparirea numer. I. d'in Transilvania in mai multe esemplaria decàtu 500 se iea scientia, ér despre foile ori actele primite in schimbu pentru Transilvanii'a, se va informa respect. domnu d'in partea biroului asoc.

§ 24. Secretariulu II. arata, cá formulariele tiparite de diplomele, ce se dau pentru membrii fundatori si ordinari ai asoc. s'au gatatu tóte, si asia d'in asta cauza nouiloru membrii nu li-se potu acumu espedá numai decàtu recerutele diplome, deci propune, cá se se iea mesurile de lipsa pentru tiparirea altoru formularie de diplome, càtu se póte mai curendu, si inca in o forma mai corespondietória si mai frumósa decàtu cele vechi.

Propunerea secret. II. se primesce in principiu, inse cu acelu adausu, cá in privinti'a formei si ajustarei noueloru formularie de diplome, cumu si in privinti'a modalitatiei tiparirii acelora, se se céra mai antaiu si opiniunea Escelentiei sale domnului presiedinte alu asoc. trans.

§ 25. Dn. c. reg. capitanu pens. in Dobr'a, Al. de Crainicu cere a i-se tramete regulamentul si statutele asoc., cá astfelu se póta face dispositiunile de lipsa pentru alegerea subcomitetului in tienutul Dobrei (Nr. prot. ag. 45, 1872).

Se decide a i-se tramete susu-amentitului domnu actele cerute, cumu si càteva esemplarie d'in provocarea si instructiunea comitetului, relativa la infientiarea si arondarea despartimenteloru cerc. ale asoc., si totu-odata a se postí, cá in privinti'a infientiarii subcomitetului cestionatu, se se puna in cointielegere cu domnii colectoru, respect. cu dn. protop. I. Papiu, cumu si cu alti membrii ai asoc. si barbati inteligenti d'in acele parti.

§ 26. Secret. II. arata, cumu-cà dn. profesoriu in Blasiu, Ioane M. Moldovanu a daruitu pentru bibliotec'a asoc. urmatóriele opuri:

a) Actele conferintiei tienute de romanii gr. eath. d'in provinti'a metrop. de Alb'a-Iuli'a la Alb'a-Iuli'a 13—14. Aprilie 1871 ed. 1871.

b) Actele fundatiunei Siulutiane ed. 1871.

c) Actele sinodali ale basericei romane de Alb'a-Iuli'a edate de I. Moldovanu. Tom. II. ed. Blasiu 1872.

Domnului daruitoriu i-se esprime recunoscientia protocolaria pentru cartile daruite; ér dn. bibliotecariu se insarcinéza a le petrece acele in registrulu cartiloru asoc.

§ 27. Comisiunea esmisa in siedinti'a comitetului d'in 2. Ian. a. c. (§ 9) pentru esaminarea computului despre perceptele si erogatele foiei asoc. pre 1871, asternutu incóce de dn. G. Baritiu, prin referentele seu du. Const. Stezariu, referéza in cestionatul obiectu.

Numit'a comisiune arata, cumu-cà in decursulu anului 1871 s'au incassatu cu totulu cá prenumeratiuni la Transilvanii'a sum'a de 712 fr. 1 cr. si s'au erogatu cá spese pentru edarea aceleia, sum'a de 836 fr. 77 cr., prin urmare, cá combinandu perceptele cu erogatele, resulta unu supererogatu, respective deficitu, de 124 fr. 76 cr. Càtra acestu deficitu mai adaugunduse si remuneratiunea anuale a secretariului I. cá redactoriu alu foiei, asia deficitulu totale pro 1871 face 524 fr. 76 cr.

Altfeliu computulu respectivu in tóte positiunile sale aflanduse esactu si in receruta ordine, comisiunea propune a se aprobá in totu coprensulu, si a se dá respect. ratiocinante absoluturiu (Nr. 326, 1871).

Propunerea comisiunei se adopta si se redica la valóre de conclusu alu comitetului.

§ 28. Comisiunea esmisa in siedinti'a comitetului d'in 3. Oct. 1871 (§ 148) spre a-si dá parerea asupra catalogului de carti propuse d'in partea dlui bibliotecariu, spre a se procurá cu sum'a preliminata d'in partea adunarei gen. dela Fagarasiu pentru bibliotec'a asoc., prin referentele seu dn. ases. cons. Z. Boiu, si presentéza raportulu seu, si totu-odata aratandu necesitatea si importantia cartiloru specificate in atinsulu catalogu, propune a se luá mesurile de

lipsa pentru procurarea acelora (Nr. prot. ag. 46, 1872).

Cetinduse respectivulu catalogu si esaminanduse cartile coprinse intr'ensulu, comitetulu decide, cá respectivulu domnu bibliotecariu se se insarcineze a ingrigi pentru procurarea cartiloru indigitate in amentitululu catalogu, luanduse afara numai cele indigitate sub Nrii curenti 3 si 26—30 inclusive, care voru fi de a se procurá cu alta ocasiune.

Verificarea protocolului siedintiei acestei a se conrede domniloru membrii P. Dunc'a, E. Macelariu si Z. Boiu.

Sibiiu, datulu cá mai susu.

Iacobu Bologna,
vicepres.

I. V. Rusu,
secret. II.

S'a cetitu si verificatu Sibiiu in 8. Fauru 1872.

P. Dunc'a mp. E. Macelariu mp. Z. Boiu mp.

Publicarea baniloru incursi

la fondulu asoc. trans. cu ocasiunea adun. gen. cerc. a despartimentului cerc. a Clusului, tiente la Milasiulu mare (pre Campia) in 8. si 9. Oct. 1871.

Dela domni'a sa Const. Mariasiu, proprietariu in Visui'a pre Campia cá tacsá de membru fundatoriu 200 fr.

Domnii Gavriila Popu, prot. gr. c. in Clusiu cá m. ord. v. pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. Dan. Angel, prot. gr. c. in S.-Mihaiu cá m. ord. nou pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. si 1 fr. pentru dipl. Ioanu Hoszu. prot. onor. in Milasiu cá m. ord. v. pre 186 $\frac{69}{100}$ —187 $\frac{0}{1}$ 15 fr. Teofilu Hoszu, subinsp. scol. in Mociu cá m. ord. v. pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. Mich. Simonu, propriet. in S.-Georgiu cá m. ord. n. pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. si 1 fr. p. dipl. Reu Iosifu sen., propriet. in Milasiu cá m. ord. n. pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. si 1 fr. p. dipl. Andreiu Trutia, subjude cerc. in Siopteriu cá m. ord. n. pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. si 1 fr. p. dipl. Iosifu Stupineau, jude proces. in Milasiu cá m. ord. v. pre 187 $\frac{0}{1}$ 5 fr. Ales. Darabantu, ases. in Mociu cá m. ord. v. pre 186 $\frac{5}{6}$ —187 $\frac{0}{1}$ 30 fr. Sim. Auguru, par. gr. c. in Ocniti'a cá m. ord. n. 5 fr. si 1 fr. p. dipl. Ioane Muresianu, par. gr. c. in Chiciudu cá m. ord. n. 5 fr., cá m. ajut. 4 fr. si 1 fr. p. dipl. Sim. Ormenesianu, jude com. si propriet. in Socolu cá m. ord. n. 5 fr. si 1 fr. p. dipl. Nic. Mateiu. par. gr. c. in Baiti'a cá m. ord. v. pre 186 $\frac{5}{6}$ 5 fr. Em. Caliani, par. gr. c. in Lumperdu cá m. ajut. 1 fr. Georgiu Caliani, docente in Lumperdu cá m. ajut. 1 fr. Petru Nemesiu, secret. in Clusiu cá m. ord. v. pre 186 $\frac{69}{70}$ 5 fr. Teod. Grauru, adiunctu de jude proces. in Mociu cá m. ord. n. 5 fr. si 1 fr. p. dipl. Ios. Popu, ases. in Clusiu cá m. ord. v. pre 187 $\frac{0}{1}$ 5 fr. Lad. Popu, cancelistu in Clusiu cá m. ord. v. pre 187 $\frac{0}{1}$ 5 fr. Andreiu Voda, par. gr. c. in Ormenisiu cá m. ord. n. 5 fr. Marcu Iosifu, proprietariu in Stupini cá m. ord. n. 5 fr. si 1 fr. p. dipl. Lud. Simonu, proprietariu in S.-Georgiu cá m. ord. n. 5 fr. si 1 fr. p. dipl. Teod. Moldovanu, par. in Posmusiu cá m. ajut. 1 fr. Alesiu Soimosianu, par. in Chibulcutu cá m. ajut. 1 fr. Iacobu Popu, par. in Socolu cá m. ajut. 1 fr. Iosifu Munteanu, jude com. in Milasiu cá m. ajut. 1 fr. Tim. Popu, docente in Pinticu cá m. ajut. 1 fr. Avramu Catineanu, jude com. in Ocniti'a cá m. ajut. 1 fr. Ripianu Demianu, jude com. in Pinticu cá m. ajut. 1 fr. Dumitru Botoiu, curat. prim. in Ocniti'a cá m. ajut. 1 fr. Ales. Fiscuti, par. gr. c. in Silvasiu cá m. ajut. 1 fr. Valea Chir'a, jude com. in Stupini cá m. ajut. 1 fr. Mateiu Cotoiu, cur. prim. in Baiti'a cá m. ajut. 1 fr. Ioane Erchedi. not. com. in Orosfaia cá m. ord. n. 5 fr. si 1 fr. p. dipl. Davidu Popu, docente in Catina cá m. ajut. 1 fr. Georgiu Maioru, docente in Stupini cá m. ajut. 1 fr. Bas. Moldovanu, doc. in Santu, cá

m. ajut. 1 fr. Ioane Toncianu, doc. in Santu cá m. ajut. 1 fr. Sim. Stoica, propriet. in Santu cá m. ajut. 1 fr. Vas. Cioloc'a, curat. prim. in Santu cá m. ajut. 1 fr. Ioanu Cioloc'a, propriet. in Santu cá m. ajut. 1 fr. Artimonu Botianu, doc. in Milasiu cá m. ord. n. 5 fr. si 1 fr. p. dipl. Petru Valeanu, not. com. in Milasiu cá m. ord. n. 5 fr. si 1 fr. p. dipl. Davidu Cherechesiu, propriet. in Orosfaia cá m. ajut. 40 cr. Tom'a Pecurariu, propriet. in Orosfaia cá m. ajut. 40 cr. Nic. Simborianu, doc. in Chiciudu cá m. ajut. 1 fr. Georgiu Chetianu, proprietariu in Siopteriu 1 fr. Mich. Serbu, propriet. in Siopteriu cá m. ajut. 1 fr. Pompeiu Germanu, stud. in Sambotelecu cá m. ajut. 1 fr. Gregoriu Vitezu, propriet. ia Teac'a cá m. ajut. 1 fr. Aureliu Germanu in Sambotelecu cá m. ajut. 1 fr. Ioane Popu, cantoriu in Siopteriu cá m. ajut. 1 fr. Mich. Fogarasiu, proprietariu in Siopteriu cá m. ajut. 1 fr. Gabriele Chetianu, protop. in Cosm'a cá m. ord. n. 5 fr. si 1 fr. p. dipl. Iosifu Tamasiu, propriet. in Milasiu cá m. ajut. 1 fr. Sim. Dorgo, doc. in Ocniti'a cá m. ajut. 1 fr. Ioanu Maioru Popu, jud. com. in Ormenisiu cá m. ajut. 1 fr. Szavarosi Vas in Milasiu cá m. ajut. pentru totudeaun'a 5 fr. Lud. Albu, doc. in S.-Martinu cá m. ajut. 1 fr. Borsia János jun., curat. secund. in Milasiu cá m. ajut. 1 fr. Borsia Tamás Iosifu alu Cattitiei in Milasiu cá m. ajut. 1 fr. Gab. Munteanu, propriet. in Milasiu cá m. ord. n. 5 fr. si 1 fr. p. dipl. Al. Popu, par. in Visui'a cá m. ord. n. 5 fr. si 1 fr. p. dipl. Sibiiu 2. Ian. 1872.

Dela secret. asoc. trans.

Publicarea baniloru incursi

la fondulu asoc. trans. dela sied. comit. d'in 2. Ian. a. c. pana la sied. aceleuia d'in 6. Fauru 1872.

Dela dn. capitanu la c. r. regim. Nr. 50 in Alb'a-Iuli'a, Stefanu Borgovanu cá tacs'a de m. ord. pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr. Dn. advocatu in Tasnadu, Georgie Filep tacs'a de m. ord. pre 187 $\frac{0}{1}$ 5 fr. Dn. propriet. in Springu, Vas. Albini tacs'a de m. ord. pre 187 $\frac{1}{2}$ 5 fr.

Sibiiu, 6. Fauru 1872.

Dela secret. asoc. trans.

Ad Nr. 29—1872.

Sinodulu protopopescu d'in Tractulu protop. gr. cath. alu Secului prin parochulu d'in Necul'a, Petru Rusu a tramesu la asociat. urmatori'a Consemnare a contribuiriloru si oferteloru incurse cu ocasiunea tientei amentitululu sinodu, in favorea infientiarei si susutienerei unei academii romane de drepturi.

Domnii Ioanu Filipauu, protopopu in Buz'a 5 fr. Basiliu Popu, preotu in Nesalu 2 fr. Iosifu Iklodi, preotu in Mahalu 2 fr. Vasiliu Puscariu, preotu in Vasas-S.-Ioana 50 cr. Petru Rusu, preotu in Nicul'a 2 fr. Dionisiu Deacu, preotu in Bontiu si Seculaia 3 fr. Vasiliu Rusu, preotu in Secu 3 fr. Ioanu Bacosiu, preotu in Giulatelecu si Marocaza 1 fr. Ioanu Keresztes, preotu in Imbuzu 2 fr. Ioanu Anc'a, preotu in Puni 50 cr. Georgiu Anc'a, preotu in Sante-Jude 1 fr. Muresianu, preotu in Sambou 1 fr. Antoniu Iklodi, monachu la monasteriulu dela Nicul'a 1 fr. Filippu Rusu, invetiat. in Sucuthardu 50 cr. Teod. Puscariu, invetiat. in Tiag'a 1 fr. Vasilie Gvida, invetiat. in Santa-Ioana 1 fr. I. Buciaru, invetiat. in Marochaza 50 cr. A. Moldovanu, invetiat. in Somboru 1 fr. Vasiliu Capitanu, notariu in Bontiu 1 fr. Sim. Fekete, ceonomu in Sucuthardu 60 cr. Er. Timsia, ceonomu in Osiorheiu 50 cr. Ioanu Gámboveanu, ceonomu in Imbuzu 50 cr. Ioanu Bideanu, econ. in Sava 50 cr. Curatoratulu basericescu d'in Bontiu 1 fr. 50 cr. Curatoratulu basericescu d'in Secalai'a 1 fr. 50 cr. Filippu Chiforu, ceonomu

d'in Marochaza 50 fr. Ceneanu Filimonu, econ. in Marochaza 50 cr. Gadelean Pantea, econ. in Giulatelcu 50 cr. Andrein Margineanu, econ. in Sombou 50 cr. Mich. Telcenu, econ. in S.-Martinu 50 cr. Iuonu Popu, econ. in Secu 30 cr. Simeonu Popu, econ. in Secu 30 cr. Baserica romana d'in Nicul'a 2 fr. Iuonu Tamasiu, econ. in Necul'a 50 cr. Nechit'a Hegyes, econ. in S.-Ioan'a 50 cr. Pavelu Timbusiu, econ. in Tiag'a 50 cr. Crucila Ternoveanu, econ. Gioltiu 50 cr. Gregoriu Moldovanu, econ. in Gioltiu 30 cr. Const. Ternoveanu, econ. in Gioltiu 20 cr. Iuonu Fodoru, econ. in Mahalu 50 cr. Onisie Moldovanu, econ. in Osiorheiu 50 cr. Pantilimonu Fekete, econ. in Cutc'a, 50 cr. Iosifu Florianu, econ. in S.-Ioan'a 10 cr. Onisie Moldovanu, econ. in Osiorheiu 50 cr. Precupu Neselanu, econ. in Osiorheiu 50 cr. Iuonu Iug'a, econ. in Necul'a 50 cr.

Sum'a 45 fr. 80 cr. v. a.

Contribuiri in favoarea fondului de academia.

1) Prin zelulu si staruinti'a dlui jude cercuale in Belleanu, Flóth Ferencz Adolf s'au tramesu 20 fr. 50 cr. v. a. si anume: dela onor. domni'a sa 1 fr. Merzok János d'in Belleanu 1 fr. Georgiu Tecariu, protop. in Belleanu 1 fr. Gavrila Popu d'in Cociu 1 fr. Nusbächer Laiber, israelitu in Cociu 1 fr. Vasiliu Muresianu d'in Cociu 1 fr. Stefanu Popu d'in Cociu 1 fr. Maftei Morosianu d'in Mociu 1 fr. Isaia Precupu d'in V. Berek 1 fr. Ioane Chitta d'in Minthiulu roman. (Oláh-Németh) 1 fr. Iuonu Plajan d'in Minthiu 1 fr. Ioane Avramu d'in Minthiulu 1 fr. Mafteiu Mihole'a d'in Minthiulu 50 cr. Iuonu Avramu fetu d'in Minthiulu 1 fr. Mich. Fogarasiu, preotu in Teuri 1 fr. Farkas Ferencz d'in Siomkerek 1 fr. Procopiu Autentanu, not. in Fig'a 1 fr. Gavrila Popu, preotu in Bendiu 1 fr. Ioane Olveriu, not. in Bendiu 1 fr. Flore Bendeau, not. in Rusu de diosu 1 fr. Const. Popu, preotu in Rusu de diosu 1 fr. Cu totulu 20 fr. 50 cr.

2) Prin dn. protop. in Clusiu, Gavrila Popu s'au tramesu: cá venitu curatu dela un'a representatiune teatrale, data in favoarea fondului academiei d'in partea zelósei tenerimi romane studióse in Clusiu, 28 fiorini. Dela domnulu parochu alu Aghiresiului, Basiliu Bochisiu 2 fr. Dn. parochu alu Totelecului, Ioanu Manu 1 fr. Dela dn. par. in Feiurdu, Dem. Cosm'a un'a obligatiune privata, prin carea numitul domnu in tempu de 10 ani incependu dela $\frac{19}{3}$ Maiu 1872 se deoblega a solvi la fondulu academiei 50 fr.

3) Prin staruinti'a dlui tenente colonelu Marcu Rottar d'in scaldele erculane (Mehadi'a) s'au tramesu: Dela domni G. Orleanu d'in Focsiani 11 fr. Th. Gigúrtu d'in Craiov'a 1 Napoleond'or. Marcu Rottar, v. colonelu la baile erculane (Mehadi'a) 5 fr. Vas. Csotta, v. colonelu in Mehadi'a 2 fr. Dem. Pecurar, sergente in Orsiov'a 1 fr. Sofroniu Dedragu, econ. in Orsiov'a 2 fr. Ios. Petrascu, locotenente in Orsiov'a 2 fr. M. Baisiu, comerciante in Orsiov'a 2 fr. Stef. Viuru, sergente in Orsiov'a 1 fr. Sum'a 26 fr. v. a. si 1 Napoleond'or.

Sibiu, 10. Fauru 1872.

Dela secret. asoc. trans.

Bibliografia.

GEOGRAFIA FISICA SI POLITICA A ROMANIEI lucrata dupa noulu programu scolariu pentru clasea a III. primaria, de Dim. Frandiescu, referentu statisticu in ministeriulu de interne. Aprobata de consiliulu permanentu alu instructiunei publice, si introdusa in clasea a III. primaria. Edit. II. corectata si adaogata. Bucuresci, 1871. Pret. 90 bani. 107 pag.

INFLUENTIA LUMINEI ASUPRA VIUETII, de Stef. C. Michailescu, profesoriu. Bucuresci, 1871. 211 pag. Pretiu: 4 lei noi.

In librariile Socecu & Comp. si G. Ioanide & A. Spirescu se afla urmatóriile carti de vendiare:

Heliade I. R. Spiritulu si Materi'a séu Ecni-libru intre antithese,

Hasdeu P. B. Istori'a tolerantieii religiose in Romani'a.

Industri'a nationale faciá cu principiulu concurentiei.

Laurianu A. T. Tentamen criticum in linguam latinam.

Papiu I. A. Viueti'a, operile si scrierile lui Georgie Sincai.

Maniu V. Misisunea occidentului latinu in Orientulu Europei.

Deschamp, Influenti'a spiritului francesu in Europ'a, trad.

Zalomitu I. Elemente de filosofi'a dupa Charma.

Bacaloglu E. Elemente de fisica.

Dr. Felix. Tractatu de Hygiena.

Poni. Cursu de chemia elementaria.

Dr. Fetu A. Descrierea si intrebuintiarea apeii simple si a apelor minerale.

Marinu A. Notiuni de fisica usuale.

Angelescu E. Cursu de algebra elementaria.

Revista scientifica, diariu pentru vulgarizarea scientieloru naturale si fisice sub redactiunea dloru S. Aurelianu, G. Stefanescu si C. F. Robescu. (Colectiunea complecta pe 1870 si 1871).

Gazet'a medico-chirurgicale sub directiunea d-loru dr. Demetrescu, Severeanu, Sutiú si Romniceanu. (Colect. compl. pe 1870.)

Analele societateii acad. rom., 3 vol.

A esitu de sub pressa:

Vocabulariu completu

pentru opurile lui Caiu Iuliu Cesare si ale continuatorilor lui.

Prelucratu dupa vocabulariulu lui G. Chr. Crusius si inavutútu de Dr. Vasilie Glodariu, professoru de limb'a elina si germana la gimnasiulu plenariu rumanescu din Brasiovu. 1871. Römer & Kamner, tipografii, editori si provedietori. 8° mare, litere garmondu, circa 23 $\frac{1}{2}$ cóle, cu una prefatiune de 29 pagine, despre care nu ne induoimu cá va trage de aprópe luarea-mente a filologiloru nostrii, pentrucá in partea cea mai mare a sa se ocupa de cestiuni filologice. Vocabulariulu in sinesi va fi de mare folosu tenerimei ce are de lucru cu respectivii auctori latinesci.

Pretiulu unui esemplariu 1 fior. 80 cr. val. a., séu in lei noi 4 si 20 bani. Se póte trage dela editorii Römer & Kamner.